

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Alushariduse sõnumid

Eesti Lasteaednike Liidu seminar
Kuressaare 11.07. – 13.07.2023

Vabariigi Valitsuse tegevuskava prioriteetidid

- 2024. aasta sügisest on igale lasteaialapsele tagatud eestikeelne või keelekümblusõpe vastavalt tema oskustele ja võimetele ja lapsevanemad on kaasatud üleminekul eestikeelsele haridusele - september 2024
- Võtame eesmärgiks tõsta nelja aastaga õpetajate palk 120%-le keskmisest palgast, sh suurendame diferentseerimisfondi osa - jaanuar 2024
- Loomes haridustöötajate karjäärimudelid koos asjakohase koormusarvestuse ja palgamudeliga - jaanuar 2024
- Töötame välja koolivõrgu rahastusmudeli, mis soodustab kodulähedaste lasteaed-algkoolide kuni teise kooliastmega koolide pidamist - juuli 2023
- Vaatame üle senise hariduslike erivajadustega (HEV) laste õppekorralduse ja tugiteenuste põhimõtted ning otsime võimalusi, kuidas tugevdada kaasava hariduse korraldamist: Alushariduse ja lapsehoiu seaduse eelnõu - märts 2024

Rahvusvahelised prioriteedid

- Euroopa Nõukogu 2019 soovitusel kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiustsüsteemide kohta rõhutatakse alushariduse ja lapsehoiu tähtsust laste arengu toetamisel ning sotsiaal- majandusliku ja piirkondliku ebavõrdsuse vähendamisel ning vanemate, eelkõige naiste tööle naasemisel
- Euroopa lastegarantiiga kutsutakse liikmesriike üles tagama vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevatele lastele tõhus ja tasuta juurdepääs haridusele
- Arvestades, et lapsed tegelevad digitehnoloogiaga alates üha nooremast eest ja enamasti kodus, on digitaalselt pädevatel alushariduse õpetajatel oluline roll perede ja väikelaste toetamisel, et nad mõistaksid paremini digimaailma võimalusi ja riske

Väärtustame last ja lapseõlve

- Iga laps on ainulaadne ning pädev ja aktiivne õppija, kelle potentsiaali tuleb julgustada ja toetada
- Laps on teadmiste kaaslooja, kes vajab ja soovib suhtlemist teiste laste ja täiskasvanutega
- Euroopa kodanikena on lastel oma õigused, mille hulka kuulub alusharidus ja lapsehoid
- Alusharidus ja lapsehoid peab olema lapsesõbralik, tunnustama laste seisukohti ja kaasama lapsi aktiivselt lasteaia igapäeva otsuste tegemisse

Vanemad on kõige olulisemad partnerid lasteaiale

- Kodu on laste kasvamiseks ja arenemiseks esimene ja kõige olulisem keskkond, seetõttu peavad vanemad olema kaasatud oma lapse lasteaia tegevusse
- Alusharidus ja lapsehoid peab olema kavandatud partnerluses perekondadega
- Lasteaia ja lapsevanemate koostöö aluseks on usaldus ja vastastikune austus

Alushariduse kvaliteet seisneb töötajate professionaalsuses ja heaolus

- Alushariduse ja lapsehoiu professionaalidel on pikaajaline mõju laste elule
- Esialgne professionaalne ettevalmistus ja täiendkoolitus koos pideva pedagoogilise toega, mida pakutakse töökohal, on võtmetähtsusega, et tagada kvaliteetsed tavad ja töötajate heaolu
- Selleks et täita oma ametialast rolli laste ja nende perede toetamisel, vajavad alushariduse ja lapsehoiu töötajad lisaks esmakoolitusele professionaalse arengu toetamise süsteemi, mis toetaks neid nende igapäevase praktika üle reflekteerimisel ja selle täiustamisel

Eestikeelsele alusharidusele üleminek

Koolieelse lasteasutuse seaduse muudatused, mis puudutavad õppekeelt:

- Juba käesolevast aastast jõustuvad muudatused, mis toovad keelenõuded (eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele) kvalifikatsiooninõuete osaks nii lasteaia juhtide, õppealajuhatajate, õpetajate kui tugispetsialistide osas.
- Lasteasutuse tugispetsialistil on õigus taotleda tugispetsialisti lähtetoetust põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud tingimustel ja korras (jõustub 1. september 2023)

Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava muudatused, mis puudutavad õppekeelt ja muukeelse lapse toetamist

- Riikliku õppekava muudatused toovad välja eestikeelses lasteaias muu kodukeelega laste toetamise põhimõtted.
- Riiklikus õppekavas ei sätestata enam keeleõppe meetodikaid, samuti eesti keele tugiõpet, sest nende sisu ja korraldust saab lasteaed ise määratleda lasteaia õppekavas.
- Õppekavas mainitud eraldi keeletegevused hõlmavad muu hulgas vajadusel ka lapse individuaalset õpet ehk senist tugiõpet.
- Kuna muudatused jõustuvad alates 1.septembrist 2024, on lasteaedadel aega olukorda hinnata ja tegeleda lasteaia õppekava uuendamisega.

Riiklikud toetusmeetmed eesti keele õppeks

- Info erinevate eesti keele õppe võimaluste, toetuste ja küsimuste kohta leiab Haridus- ja Teadusministeeriumi veebilehelt <https://www.hm.ee/uleminek>
- Alushariduse e-käsiraamatu kontseptsioon ja tegevuskava (detsember 2023)
- Keelekümblusprogrammiga liitumise, toetuse taotlemise ja kasutamise ning kvaliteediauhinna konkursi läbiviimise tingimused ja kord [RT link](#)
- Professionaalne eestikeelne õpetaja I HRC0134/9. Koolituse maht: 4 EAP (sh 64 t akadeemilist tundi auditoorset tööd). Toimumise aeg: 18.september 2023 – 13.märts 2024. Toimumise koht: Tallinna Ülikool [Registreerimislink](#)

Alushariduse ja lapsehoiu seadus

Soovime võimalikult kiiresti viia Riigikokku alushariduse ja lapsehoiu seaduse eelnõu, et jõustada seal plaanitavad muudatused. Oodatud on hoidude üle toomine haridussüsteemi ning mitmed teised aspektid, mis aitavad lahendada lasteaia järjekordade probleemi ning loovad ühtsema, kvaliteetsema ning lapsesõbralikuma alushariduse.

Esialgse plaani kohaselt on kavas tähtajaga märts 2024 ja jõustumine jaanuar 2025.

Palgakokkulepped

- Lasteasutuse õpetaja palga alammääras lepivad kokku kohalike omavalitsusüksuste esindajad ja lasteasutuste õpetajate esindajad (KELS § 27 lõige 5).
- Lasteaiaõpetajate tööjõukulude riiklik toetus on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 06.02.2015 määruses nr 16 „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“.
- 2023. a-l eraldati omavalitsusüksusele koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetust juhul, kui KOVi otsusel on keelenõuetele vastaval lasteaiaõpetajal töötasu alammäär vähemalt 90% ning magistrikraadiga või sellega võrdsustatud tasemega lasteaiaõpetajal vähemalt 100% üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäärast 2023. aastal (üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäär 1749 eurot). Riigieelarves on kohalikele omavalitsustele koolieelse lasteasutuse õpetajate tööjõukulude toetuseks ette nähtud 15 mln eurot.
- Kohaliku omavalitsuse üksused saavad kasutada toetust ka tugispetsialistide tööjõukulude katmiseks või tugiteenuste kättesaadavuse tagamiseks.

5-aastaste laste arengu hindamise e-vahend LAHE

- E-vahend sisaldab järgmisi valdkondi: kognitiivsed protsessid, õpipädevus, kõne ja keel, matemaatika ning sotsiaalne pädevus.
- Täname kõiki lasteaedu, õpetajaid ja tugispetsialiste, kes on oma lasteaias hindamisvahendit katsetanud ja piloteerinud ning suured tänud ka lastele, kes meie toredaid mängu mängivad!
- Materjalid ja koolitus [LAHE](#)
- [Tutvustav video](#)

Riiklik toetus täiendkoolituseks

- Riigieelarvest eraldatakse 4 suuremale linnale Tallinnale, Tartule, Narvale ja Pärnule ja piirkondlikele kohalike omavalitsuste liitudele toetust, et edendada võrdsetel alustel Eesti eri piirkondades, sh munitsipaal-, riigi- ja eraüldhariduskoolides ja lasteaedades riiklike õppekavade rakendamist ning õpetajate ja õppeasutuste juhtide professionaalset arengut toetavaid tegevusi (Haridus- ja Teadusministri 3.03.2023 käskkiri nr 1.1 2/23/67).
- Koolieelsete lasteasutuste õpetajate ja juhtide täiendusõppe korraldamiseks eraldatud raha **võib kasutada koolieelsete lasteasutuste õpetajate, abiõpetajate/assistentide, tugispetsialistide ja juhtide täiendusõppeks.**

Riiklik toetus täiendkoolituseks

Toetuse kasutamise prioriteetid 2023. aastal õpetajate ja õppeasutuste juhtide professionaalse arengu toetamiseks on järgmised:

- eestikeelsele õppele ülemineku toetamine;
- nüüdisaegset õpikäsitust toetava töökorralduse juurutamine;
- õpetajate ja juhtide digipädevuse toetamine;
- lapse erivajaduse toetamine;
- lapse koolivalmiduse ja eesti keele oskuse toetamine;
- ühistegevuse juurutamine ainevaldkondade ülese ühistegevusena;
- parimate praktikate jagamine õpetajate ja juhtide poolt;
- õpetajakutse omistamiseks ettevalmistuse ja taotlemise kogemuse jagamine.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!

Tiina Peterson

HTMi alushariduse valdkonna peaekspert

7 350 114